

Saksbehandler: Ylva Christiansen Sundt

Vår dato:
12.07.2016
Deres dato:
08.07.2016Vår referanse:
2016/5307
Deres referanse:Likestillings- og diskrimineringsombudet
Pb. 8048 Dep

0031 OSLO

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSOMBUDET	
13 JUL 2016	
Saksnr: 76 17356	Doknr: 4
Arkivkode:	Uoff:
Saksbeh: HEHL	
Arkiv:	

Informasjon om utstedelse av nye vitnemål

Vi viser til brev fra Likestillings- og diskrimineringsombudet datert 8. juli 2016.

Bakgrunn

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til tidligere kontakt med Utdanningsdirektoratet angående rett til å få nyutstedt vitnemål som samsvarer med kjønnsidentiteten til personer som har endret juridisk kjønn.

Ombudet viser til at de har mottatt en rekke henvendelser fra enkeltpersoner som ikke får utstedt nytt vitnemål, og at dette vitner om manglende kunnskap hos skolene. Videre viser ombudet til at en nektelse av å utstede vitnemål med rett navn og ev. personnummer, reiser spørsmål om diskriminering etter diskrimineringsloven. Dette er også presisert i regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk s.51.

Utdanningsdirektoratet har vist til at fylkeskommuner må kunne utstede nytt vitnemål uten at dette krever dispensasjon fra reglene om vitnemål. Ombudet ønsker å videreformidle denne informasjonen til relevante interesseorganisasjoner, og ber Utdanningsdirektoratet om å oppgi hvilket grunnlag som gir rett til å få utstedt nytt vitnemål med endrede personopplysninger. De oppfordrer samtidig Utdanningsdirektoratet til å gjøre informasjonen kjent via fylkesmennene, eller på annen egnet måte. Frist for tilbakemelding er 25. august 2016.

Rettslig grunnlag

I forskrift til opplæringsloven § 3-38 står det at alle som har fullført grunnopplæringen har rett til å få opplæringen dokumentert. Hvis dokumentasjonen går tapt skal det skrives ut ny dokumentasjon som er så identisk som mulig, men denne skal ikke tilbakedateres. I forskrift til opplæringsloven § 3-42 tredje ledd står det at nytt vitnemål skal skrives ut av den skolen som skrev ut det opprinnelige vitnemålet.

Et duplikat er en erstatning for det originale vitnemålet. Et duplikat kan ikke inneholde nye fag. Det skal stemples med duplikat og påføres ny dato og underskrift.

Etter § 24-6 tredje ledd var siste mulighet for å få skrevet ut kompetansebevis og vitnemål fra Reform 94 våren 2010. Det fremkommer av forskriften § 23-1 at Utdanningsdirektoratet i spesielle tilfeller kan dispensere fra reglene i kapittel 3 og 24 i forskriften.

Utdanningsdirektoratets vurdering

Det kommer ikke direkte frem av vårt regelverk en rett til å få endret opplysninger på et vitnemål. Alle kan imidlertid be om å få utstedt et duplikat av vitnemålet sitt. Det gjelder også om vitnemålet er fra Reform 94. Vi viser til at det for gamle ordninger ikke nødvendigvis eksisterer gyldig dokumentasjon lenger. Et duplikat vil vanligvis være en nøyaktig kopi av det gamle vitnemålet.

Besøksadresser:
Schweigaards gate 15 B, Oslo
Britveien 4, Molde
Parkgata 36, Hamar

Telefaks:
+47 23 30 12 99

Internett:
www.utdanningsdirektoratet.no
Org.nr.:
NO 970 018 131

IBAN:
NO8876940510879
BIC/SWIFT
DNBANOKK

I 2011 skrev Utdanningsdirektoratet at ny dokumentasjon som samsvarer med personens kjønnsidentitet etter bytte av navn og personnummer må kunne anses som en form for duplikat, og at det dermed ikke vil være behov for dispensasjon fra regelverket. Ved bytte av kjønn vil det være behov for å endre navn og ev. personnummer på vitnemål, men karakterene vil være uendrede. Skoler og fylkeskommuner kan altså skrive ut duplikat av vitnemål der navn og personnummer er endret pga. kjønnsskifte.

I et brev fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet datert 20.juni 1997 (ref.97/5936) kom det frem at en person på grunnlag av reelle hensyn kan kreve at skolen utsteder nytt vitnemål med endring av navn og fødselsnummer. Å ha behov for nytt vitnemål ved bytte av kjønn og kjønnsidentitet er et slikt reelt hensyn.

Utdanningsdirektoratet mener at det av hensyn til å tilrettelegge slik at personer som har gjennomgått kjønnsskifte i størst mulig grad oppnår like muligheter, bør være grunnlag for å utstede nytt vitnemål/duplikat til denne gruppen, jf. diskrimineringsloven om seksuell orientering § 7. Like sterke hensyn gjør seg f.eks. ikke gjeldende ved bytte av navn ved ekteskap e.l. Vi oppfordrer derfor fylkeskommuner og skoler til å i så stor grad som mulig utstede duplikat av vitnemål til denne gruppen.

Kopi av dette brevet går til alle fylkesmannsembeter. På Likestillings- og diskrimineringsombudets oppfordring vil vi også presisere denne muligheten i vårt vitnemålsskriv for videregående opplæring.

Vennlig hilsen

Hilde Driscoll
fung. avdelingsdirektør

Ylva Christiansen Sundt
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi: alle fylkesmannsembetene